

فتح‌علی شاه قاجار و ملا احمد نراقی^۱

چونکه فتح علیشه قاجار،
شهرهائی^۲ گزین زدست بداد،
شوشی و ایروان و هشدرخوان،
بردع و نخجوان و آستارا،
وادی و لنکران و انجیران،
کوکچای و سیاه باغ و قپان،
بیش از شصت قریه آباد،
داد، با این تصور واهی،
سرزمین‌ها که خصم از او بر بود،
مهد زردشت و خانه ساسان،
جای شروان، شهان ایرانی،
موطن و مدینه نظامی راد،
«هست گیتی چو جسم و ایران دل،
«چونکه ایران دل زمین باشد،
الغرض چیره شد چو لشکر روس،
بجز این شهرها که ایران داد،

گشت مغلوب روس‌های تزار.
از در گنجه تا پناه آباد.
شکی و باد کوبه و شروان.
شهر تفلیس و کوته و جلفا.
مرز دربند و خطه اران،
بخشی از کوهسار و دشت مغان
مردمش بادیانت و آزاد.
که بماند به دوده اش، شاهی!
سند سرفرازی ما بود.
مرز اشکانیان و بوم کیان.
مولد بسوالعلاء و خاقانی.
که از ایران نموده این سان یاد،
نیست گوینده زین قیاس خجمل
دل زتن به بود، یقین باشد.
سپرانداخت در برابر روس.
مبلغی نقد نیز تاوان داد!

* آقای عبدالرحمن پارسا توپسرکالی، مشاور دانشگاه ملی ایران، از شاعران و نویسندگان

نامدار معاصر.

داغ دل را، به حاضران بدگفت!
 نه شکست من، این شکست شماست!
 نه زدشمن، که از شما برسد!
 می رود، رفته رفته، دین از دست!
 دین و ایمانان مگر نبود؟!
 چیره گردید لشکر اسلام.
 این دعاها، بلای من گردید!
 سود خود، درسکوت دانستند.
 پاسخی، زیرکانه، اورا داد.
 بادعا، خصم دفع شر نکند!
 تا که فتح و ظفر، بدست آید.
 گشت پیروز، لشکر اسلام.
 هم علی، تیغ عمچو آذر داشت.
 چون علی بود و ذوالفقار علی.
 مرد شمشیر زن نبود ترا!!

خاطر شاه از این شکست، آشفته،
 که زمن، بیش از این نباید خواست
 چشم زخمی اگر به ما برسد،
 لشکر کفر، پشت دین بشکست،
 در دعاها یگان اثر نبود!
 يك دعا کرد، رهبر اسلام،
 صد دعا از برای من کردید،
 جز یکی، جمله لب فرو بستند،
 زان میان احمد نراقی راد،
 گفت: تنها دعا اثر نکند!
 مرد و شمشیر جنگ را باید،
 با امیر دلاور اسلام،
 هم نبی، دست بردعا برداشت،
 شد دعای رسول، یار علی،
 گرد دعاها نداشت سود ترا،

۱ - ملا احمد نراقی «احمد بن محمد مهدی بن اباذر» از فحول علمای شیعه و اکابر مجتهدین در قرن سیزدهم است. بسیاری از علمای بزرگ و مراجع تقلید، من جمله شیخ مرتضی انصاری که افکار بدیعی در فقه و اصول هنوز مدار بحث در سطح بالای حوزه های علمیه است نزد ایشان تلمذ نموده و از دست ایشان اجازه، اجتهاد گرفته اند، نراقی بیش از سی تالیف مهم از قبیل اجتماع الامر و النهی - اساس الاحکام - شرح تجرید الاصول - مستند الشیعه - سیف الامه - مفتاح الاحکام - معراج - السعاده - طاقدیس - خزائن - مناهج الوصول - عین الاصول و.و.و. دارد. شعر فارسی و عربی عم میسروده و صفائی تخلص میکرده است. در بازدید دو سال پیش از کتابخانه فین و مسجد کاشان معلوم شد تالیفات دیگری جز آنچه صاحب روضات الجنات و ریحانة الادب نوشته اند دارد و در قطع نامه کنکره شعر کاشان بوزارت فرهنگ و هنر پیشنهاد شد که آثار چاپ نشده نراقی را چاپ نمایند. نراقی در شب یکشنبه ۲۳ ربیع الثانی ۱۲۴۵ قمری در کاشان بمرض وبا درگذشته است و جنازه او را به نجف اشرف حمل و دفن کردند.

۲ - نام این شهرها را روسیه شوروی تغییر داده یا تحریف کرده است و این اسامی از لاروس چاپ قبل از ۱۹۱۴ مسیحی نقل شده است در عهدنامه ترکمانچای و گلستان نیز تمداً نام شهرها و دهکده های واگذار شده بروسیه ذکر نشده و فقط بذکر خط مرزی بین ایران و روسیه که این شهرها را پشت خط قرار داده اند اکتفا شده است.